

Asia: VN/10384/2019 VM212:00/2018

Lausuntopyyntö järjestöjä koskevien valtionavustuskäytäntöjen kehittämisestä ja yhdenmukaistamisesta

1 Taustatiedot

Valitse sopivin vaihtoehto

Valtionapuviranomainen

2 Ehdotukset järjestöjä koskevien valtionavustuskäytäntöjen kehittämiseksi ja yhdenmukaistamiseksi

Ehdotus 1: Valtionavustustoiminnassa siirrytään uuteen, valtionavustuskäytäntöjen yhdenmukaisuutta edistävään toimintamalliin.

Tuotonjakoministeriöt siirtyvät valtionavustustoiminnan uuteen toimintamalliin ja ottavat käyttöön sitä tukevat valtionavustustoiminnan verkkopalvelut. Tuotonjakoministeriöt siirtyvät toimintamalliin kehittämisprojekteissa siten, että verkkopalvelut ovat kaikkien käytössä vuoteen 2024 mennessä. Valtionavustuskäytännöt yhdenmukaistetaan valtionavustustoiminnan uuden toimintamallin mukaiseksi.

Ministeriö pitää tärkeänä, että uusia tietojärjestelmiä kehitettäessä otetaan huomioon jo käytössä olevat järjestelmät. Työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämään asiakastietojärjestelmään (laki yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä 293/2017) on tallennettava tiedot valtiontukien (SEUT 107 art.) myöntämisestä hyvin kattavasti. Järjestelmään tallennetaan säännöllisesti mm. tuen saajia kuvaavia tietoja, tiedot myönnettyistä ja maksetuista määristä sekä tukiohjelman taustatietoja. Suunniteltu tietojärjestelmä olisi näin ollen osittain päällekkäinen valtiontukien osalta. Lähtökohtana tulisi olla, että kunkin sektorin valtionavustuksia koskevat tiedot tallennettaisiin vain yhteen paikkaan ja yhteen kertaan. Pääosa hevostalouden edistämiseen myönnettävistä avustuksista on em. valtiontukia.

Ehdotus 2: Valtionavustustoiminnan vaikuttavuutta suunnitellaan yhdessä uudella tavalla.

Tuotonjakoministeriöt hyödyntävät valtionavustuksia ja niiden käyttöä koskevaa tietoa uudella tavalla valtionavustustoiminnan vaikuttavuuden suunnittelussa, kuten valtionavustusten kohdentamisessa. Sitä varten tuotonjakoministeriöt yhdenmukaistavat valtionavustusprosessejaan ja käyttävät yhteisiä verkkopalveluja. Järjestöt ja valtionapuviranomaiset suunnittelevat valtionavustustoiminnan

vaikuttavuutta yhdessä uudessa toimintamallissa, mikä edistää ennakoitavuutta ja jatkuvuutta ja auttaa ottamaan toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset entistä paremmin huomioon.

Ministeriö toteaa tältä osin, että arpajaislain (1047/2001) 17c §:n mukaisesti raviurheilun ja hevoskasvatuksen keskusjärjestö (Suomen Hippos ry) tekee maa- ja metsätalousministeriölle esityksen raviurheilusektorille tarkoitettuun rahapeliteutojen osuudesta (väh. 95 %) myönnettävien avustusten vuosittaisesta jakosuunnitelmasta eri käyttötarkoituksiin. Tarkoituksena on hyödyntää hevosalan valtakunnallisen keskusjärjestön asiantuntemusta ja näkemystä tehtäväroolinsa mukaisesti kulloistenkin tukitarpeiden tunnistamiseksi. Tarve-arviointia tehdään ennen kaikkea alan toimintaedellytysten turvaamiseksi eri tukikohteiden vaikuttavuuden lähtökohdista. Esitys palvelee osaltaan ministeriössä tehtävää tuotonjaon suunnittelua.

Ehdotus 3: Valtionavustustoimintaan osallistuvien toimielinten tehtäviä ja toimintatapoja yhdenmukaistetaan.

Tuotonjakoministeriöt yhdenmukaistavat valtionavustusten arviointiin ja valtionavustustoimintaan liittyvien neuvottelukuntien, toimikuntien ja jaostojen tehtäviä ja toimintatapoja soveltuvin osin. Tehtävien ja toimintatapojen painopiste on jatkossa valtionavustuspolitiikan arvioinnissa, valtionavustustoiminnan vaikuttavuuden suunnittelussa ja yhdenmukaisten valtionavustuskäytäntöjen jatkuvassa kehittämisessä. Tarkoituksena on lisätä valtionapuviranomaisten ja järjestöjen välistä viestintää ja vuorovaikutusta.

Maa- ja metsätalousministeriön rahapeliteutoista myönnettäviin valtionavustuksiin liittyen ei ole tällä hetkellä käytössä erityisiä neuvottelukuntia tai vastaavia toimielimiä.

Ehdotus 4: Järjestöjen taloutta koskevia valtionavustuskäytäntöjä yhdenmukaistetaan mahdollisuuksien mukaan.

Tuotonjakoministeriöt yhdenmukaistavat järjestöjen taloutta koskevia valtionavustuskäytäntöjään. Yleisavustuksilla rahoitetaan järjestöjen varsinaisen toiminnan bruttokustannuksia. Tuotonjakoministeriöt luovat yhteisen tavan arvioida, miten järjestön kokonaisvarallisuus vaikuttaa valtionavustusten harkinnassa ja myöntämisessä. Tuotonjakoministeriöiden erilaisia omarahoituskäytäntöjä selvitetään lisää ennen ehdotuksen toteuttamista.

Kuten aiemmin on todettu, MMM:n rahapeliteutoista myöntämät avustukset ovat pääosin valtiontukea, jota sitoo asianomainen komission päätös (SA.63553), joten yhdenmukaistamista harkittaessa on näiltä osin otettava huomioon valtiontukia koskevat periaatteet ja em. päätöksessä mainitut ehdot.

Ehdotus 5: Järjestöjen toiminnan ja vastuullisuuden arvioinnin perusteita yhdenmukaistetaan.

Tuotonjakoministeriöt soveltavat mahdollisimman yhdenmukaisia toiminnan ja vastuullisuuden arvioinnin perusteita harkitessaan ja myöntäessään yleisavustuksia järjestöille. Perusteita arvioidaan sekä suunnitellun että toteutuneen toiminnan perusteella. Tuotonjakoministeriöt päättävät, kuinka ne soveltavat arviointiperusteita mahdollisine painotuksineen päätöksenteossa.

Ministeriö pitää ehdotettua tavoitetta kannatettavana. Noudatettavat vastuullisuusperiaatteet olisi tarkoituksenmukaista valmistella yhteistyössä valtionavustuksia saavien yhteisöjen kanssa ja niiden tulisi koskea yhtenäisesti kaikkia valtionavustuslain nojalla myönnettäviä avustuksia. Käytännössä

noudatettavat periaatteet voisi kytkeä myönnettävien yleisavustusten ehtoihin, jotka ovat yhteisöjen säännönmukaisen toiminnan pääasiallinen avustusmuoto.

Ehdotus 6: Järjestöille voidaan myöntää kaksivuotisia yleisavustuksia harkinnanvaraisesti.

Tuotonjakoministeriöt voivat myöntää järjestöille yksi- tai kaksivuotisia yleisavustuksia harkinnanvaraisesti. Kahdeksi vuodeksi kerrallaan myönnetty yleisavustus ei poista sen saajan vuotuista raportointivelvollisuutta. Järjestöt voivat hakea ensimmäiset kaksivuotiset yleisavustukset vuoden 2024 valtionavustushauissa. Kaksivuotiset yleisavustukset rahoitetaan valtion yhden vuoden talousarviosta.

MMM:n rahapeliuotoista myöntämät avustukset ovat pääosin valtiontukea ja näitä koskevat yleiset valtiontukia koskevat ehdot ja edellä mainittu komission päätös. Parhaillaan käynnissä oleva komission valvonta on osoittanut, että käytännössä valtiontukia saavien yhteisöjen on toimitettava vuosittain kaikki ehtojen mukaiset selvitykset ja asiakirjat, jolloin useampivuotinen myöntö ei näiden osalta välttämättä toisi tavoiteltua kevennyttä me-nettelyyn eikä todennäköisesti olisi edes mahdollista.

Mahdollinen monivuotinen avustuspäätös kaipaakaan vielä lisäselvitystä. On epäselvää, voidaanko esimerkiksi valtion talousarvion puitteissa sitoutua useampivuotiseen menoon, etenkin rahapeliuottojen osalta, joiden odotetaan vähenevän. Mikäli monivuotinen avustuspäätös tehtäisiin ehdollisena, epäselväksi jää ehdotuksen osalta, miten muutoksenhakuoikeus silloin toteutettaisiin.

Ehdotus 7: Järjestöt välittävät valtionavustuksia edelleen siirron saajille mahdollisimman yhdenmukaisella tavalla.

Valtionavustusten edelleen välittäminen perustuu tuotonjakoministeriöissä valtionavustuslain uudistamisen yhteydessä laadittavaan tulkintaohjeeseen. Tuotonjakoministeriöiden valtionavustusehdot ja -rajoitukset sekä delegointisopimusmallit yhdenmukaistetaan. Samalla varmistetaan, että siirron saajille edelleen välitettyjen valtionavustusten käyttöä koskeva tieto on avointa ja läpinäkyvää valtionavustustoiminnan uuden toimintamallin mukaisesti.

Ministeriö pitää tärkeänä, että delegointisopimusmallit yhtenäistettäisiin kaikkien valtionavustuslain mukaisesti myönnettävien avustusten osalta. Tällä hetkellä maa- ja metsätalousministeriön myöntämien avustusten siirtoon liittyvän sopimuksen sisältö on yhdenmukaistettu riippumatta avustuskohteesta.

Ehdotus 8: Tuotonjakoministeriöt uudistavat valtionavustusten käsittelyä.

Tuotonjakoministeriöt uudistavat valtionavustusten käsittelyä järjestämällä sen tiimityönä. Taloustarkastuksen tehtävät on myös perusteltua yhdenmukaistaa vastuineen tuotonjakoministeriöissä. Järjestöjen taloutta ja toiminnan tai hankkeen tuloksellisuutta sekä toimintaympäristömuutoksia koskevaa tietoa hyödynnetään entistä laajemmin valtionavustusprosessien eri vaiheissa.

Ministeriö pitää ehdotusta kannatettavana. Avustustoiminnan kehittämisen kannalta on tärkeää, että valmistelua tehdään yhteistyössä prosessin eri vaiheissa, parhaan mahdollisen asiantuntemuksen hyödyntämiseksi mahdollisimman kattavasti ja monipuolisesti.

3 Valtionavustustoiminnan kehittäminen

Yleiset huomiot Järjestöjä koskevat valtionavustuskäytännöt: Ehdotukset niiden kehittämiseksi ja yhdenmukaistamiseksi -julkaisusta

-

Valtionavustustoiminnan kehittämistä koskevat yleiset huomiot

Ministeriö kiinnittää huomiota siihen, että järjestöjaoston ehdotukset avustustoiminnan kehittämiseksi ovat yleisluontoisia, ei pelkästään juuri rahapeliuottojen käyttöön räätälöityjä tai sovellettavia ehdotuksia. Tämän vuoksi mahdollisessa jatko-/seurantatyössä ehdotuksia ja niiden sovellettavuutta tulee arvioida kaikkiin valtionavustuslain nojalla myönnettäviin avustuksiin.

Nummikoski Jukka

Maa- ja metsätalousministeriö - Hallinto- ja kehittämistoimiala / ohjaus- ja talousyksikkö.